

ЎҚУВЧИЛАРДА ФИЗИКАДАН ТУРЛИ ТИПДАГИ МАСАЛАЛАР ЕЧИШ КОМПЕТЕНТЛИКНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

Бузруков Тўлқин Омонович

Таянч докторант, Термиз иқтисодиёт ва сервис университети
+998915838200 tolqinbuzrukov5@gmail.com

Аннотатсия: Ушбу мақолада ўқувчиларда физикадан турли типдаги масалалар ечиш компетентликни шакллантиришни такомиллаштириш мавзусида маълумотлар келтирилган.

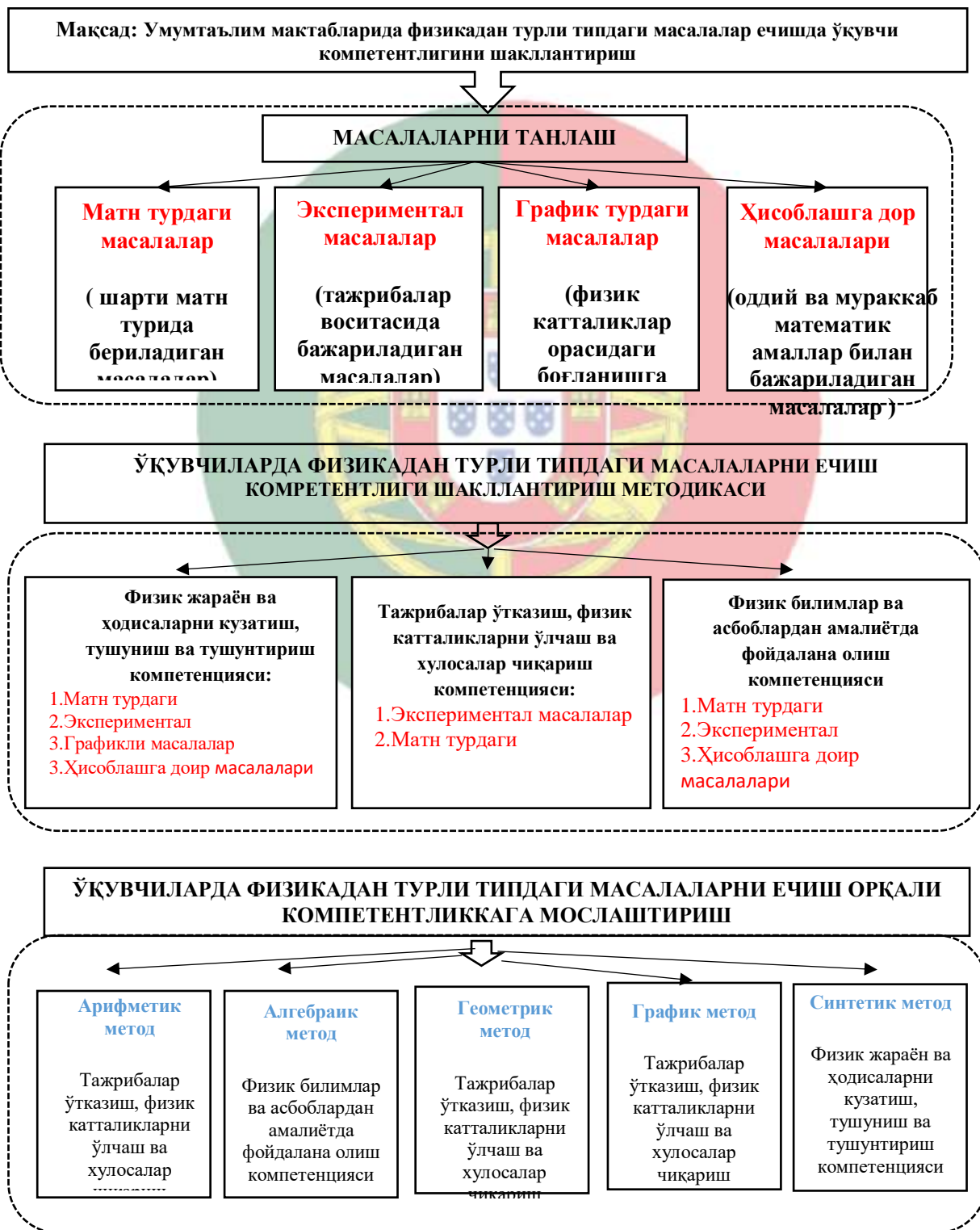
Калит сўзлар: физика, мактаб, ўқитиш, механика, метод

Ўқув жараёнидаги вазифа физикага оид компетенцияларни шакллантириш жараёни қандай ташкиллаштириганди ўқувчиларнинг таянч компетенциялари шаклланишига самарали ҳисса қўша олади, яъни физик компетентликни ривожлантириш методикасини ишлаб чиқишдан иборат. Физикага оид компетенцияларни шакллантириш орқали ўқувчиларнинг физик компетентлиги ривожланади. Физик компетентликни ривожлантириш умум якунда таянч компетенцияларнинг шаклланишига олиб келади. Бундан ҳар бир умумтаълим фанига оид компетенцияларнинг шаклланиши баробарида ўқувчиларда таянч компетенциялар шакллана боради, яъни физикага оид компетенциялар таянч компетенцияларни шакллантириш ва ривожлантиришга хизмат қилади [1].

Умумтаълим мактабларида физикани ўқитиш жараёнида ўқувчиларнинг илмий дунёқараши, мантикий тафаккур қила олиш қобилияти, ақлий ривожланиши, ўз-ўзини англаш салоҳиятини шакллантириш ва ўстириши, уларда миллий ва умуминсоний қадриятларни таркиб топтириши, ижтимоий ҳаётларида ҳамда таълим олиши давом зарур бўлган билимларни эгаллашлари лозим. Мисол учун механикада-жисмнинг ҳаракати, Ньютон қонунлари, кучлар таъсиридаги жисмлар мувозанати, иссиқлик-термодинамика қонунларининг изожаараёнларга татбиқи электр-заряд, Кулон кучи, электр токи, ўтказгичларни кетма-кет ва параллел ёруғлик нурунининг синиши ва қайтиш қонунлари, линзалар, электромагнит ва квант ходисаларини тавсифлайдиган катталикларни, улар бўйсунадиган қонунларни, табиатда илмий билимларга эга бўлсалар ва ўрганганлари асосида оламнинг физик манзарасини шакллантира оладилар. Физик масалаларни ечишда ва экспериментал тадқиқотлар ўтказишда, ҳаётий эҳтиёжларни ва қизиқишлар даврида физикага оид янги билимларни мустақил равишда эгаллаш турли манбалар (дарслиқдан, илмий-оммабоп адабиётлардан физик луғат ва маълумотномалардан, электрон ишланмалардан ва

дарсликлардан, Интернет саҳифаларидан ва к.х) дан физикага оид малумотлар биноан ишлай олиш, ахборотни анализ қила олиш ва баҳолаш, бир турдаги ахборотни бошқа турдаги ахборотга айлантира олиш ва шу каби интеллектуал муаммоларни ечиш жараёнида билишга бўлган қизиқиш, интеллектуал ва креатив қобилиятларни шакллантиради.

Умумий ўрта таълим мактаби ўқувчиларида масалаларнинг методик ечими, уларни ўзаро боғлайдиган, яъни ўқувчиларда турли типдаги масалалар ечиш компетентликни шакллантириш моделини ишлаб чиқилди.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Shadiev R. et al. Impact of Speech-Enabled Language Translation Application on Perceived Learning Emotions in Lectures in English as a Medium of Instruction //Innovative Technologies and Learning: Second International Conference, ICITL 2019, Tromsø, Norway, December 2–5, 2019, Proceedings 2. – Springer International Publishing, 2019. – С. 809-814.
2. Shadiev R. et al. Comparing effects of STR versus SELT on cognitive load //2019 Twelfth International Conference on Ubi-Media Computing (Ubi-Media). – IEEE, 2019. – С. 284-287.
3. Fayziev, M. A. "Methods of formation of knowledge and skills of students on the basis of computer simulation model (on the example of the subject" Computer Science and Information Technology)": Dis... Kand. ped. science." Tashkent: TDPU (2008).
4. Shadiev R. et al. Familiarization Strategies to Facilitate Mobile-Assisted Language Learning in Unfamiliar Learning Environments: A Study of Strategies Development and Their Validation //Innovative Technologies and Learning: 5th International Conference, ICITL 2022, Virtual Event, August 29–31, 2022, Proceedings. – Cham : Springer International Publishing, 2022. – С. 213-217.
5. Toshturdiyevna K. D., Asfandiyarovych F. M. FORMATION OF THE SPIRITUAL HERITAGE OF TEMURY QUEENS IN SCHOOL GIRLS ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES //International Conference on Research Identity, Value and Ethics. – 2023. – С. 47-51.
6. Shadiev R. et al. The effects of familiarity with mobile-assisted language learning environments on creativity //2022 International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT). – IEEE, 2022. – С. 242-244.